

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ
БОЛЬШЕШИНАРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
422054, Республика Татарстан,
Сабинский район,
с.БольшойШинар,ул.Кооперативная,36
тел. (84362) 41-2-11

e-mail: bshin.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ ШЫҢАР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
422054, Татарстан Республикасы,
Саба районы,Олы Шыңар авылы,
Кооператив урамы, 36 йорт
тел. (84362) 41-2-11

РЕШЕНИЕ
08.11.2021

КАРАР
№23

Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы
Олы Шыңар авыл жирлегендә
ициативалы проектларны
тәкъдим итү, керту, фикер алышу
һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федеरаль законының 26
статьясы нигезендә Саба муниципаль районы Олы Шыңар авыл жирлеге Советы
КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Олы Шыңар авыл
жирлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу һәм карау
тәртибен раслау (кушымта итеп бирелә).

2. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә
Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында тубәндәгә
адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru>, Олы Шыңар авыл жирлегенең рәсми сайтында:
<http://saby.tatarstan.ru/rus/> shinar адресы буенча бастырып чыгарырга һәм авыл
жирлегенең мәгълүмати стендларында урнаштырырга.

3. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Авыл жирлеге башлыгы:

А.Г.Гарипов

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Олы Шыңар
авыл жирлеге Советының 2021
елның 8 ноябрендәге 23 номерлы
каары белән расланган

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Шыңар авыл
жирлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү,
керту, фикер алышу һәм карау тәртибе**

1нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Элеге тәртипне җайга салу предметы.

1. Элеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Шыңар авыл жирлеге Уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Шыңар авыл жирлеге территориясендә (алга таба текст буенча – авыл жирлеге) уткәру белән бәйле мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны керту, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр жирлек Советы карарлары нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Законында һәм (яисә) башка норматив хокукый актында башкача каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

Статья 2. Инициативалы проектлар

1. Инициативалы проект буларак, әлеге Тәртиптә жирлек халкының жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә башка мәсьәләләрне хәл итү буенча жирлектә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла.

2. Инициативалы проект үз эченә тубәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мәлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, жирлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтмә;

8) әлеге Тәртипнен 3 статьясы нигезендә жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак.

Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр алган, инициатор каары буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүрга мөмкин.

3. Проектны тасвирлауның якынча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр жирлекнең башкарма комитеты (алга таба – Администрация) тарафыннан раслана.

Статья 3. Инициативалы проектлар халық мәнфәгатьләрендә тормышка ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициативалы проектлар жирлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

- 1) күпфатирлы йортның подъезды;
- 2) күп фатирлы йорт;
- 3) күп фатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы)
- 4) торак микрорайон;
- 5) торак микрорайоннар төркеме;
- 6) торак пункт;
- 7) торак пунктлар төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл иту хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл иту буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү максатларында жирлек администрациясе каары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турынdagы каар) белән жирлек территориясен (округ) бер өлешкә бүлү карапырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициативалы проектлар жирлек территориясенең (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2нче бүлек. Инициативалы проектларны тәкъдим иту һәм фикер алышу

Статья 4. Проектның инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү турынdagы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) уналтынчы яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба-инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл жирлеге старостасы;
- 4) торак милекчеләре ширкәтләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

- 1) инициативалы проект әзерлиләр;
- 2) инициативалы проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм иту турынdagы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;

- 3) администрациягә инициативалы проект көртәләр;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерүдә катнашалар;

5) әлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыralар һәм вазыйфаларны үтиләр.

3. Инициатив төркем төзу һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту беркетмә тарафыннан рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар Ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

Статья 5. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

1. Инициативалы проект авыл жирлеге халкы яисә аның бер өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проект инициаторы гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

- 1) гражданнар жыенында инициативалы проектны карау;
- 2) территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау, шул исәптән гражданнар жыелышында яки конференциясендә;
- 3) гражданнардан сораштыру үткәрү;
- 4) инициативалы проектка ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю.

3. Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында каар кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба – жыелыш) проект инициаторы каары буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

Жыелыш авыл жирлеге территорииесе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны гамәлгә ашыру жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территорииясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

Жыелышта унтугыз яшькә житкән тиешле территорииядә яшәүчеләр катнаша ала.

2. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) көндезге формада-көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

2) көндезге-чittән торып-көн тәртибендәгә мәсьәләләрне карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мөмкинлеген күздә тоткан формада, шулай ук жыелыш үткәру түрүнде хәбәрдә күрсәтелгән урынга яки адрес буенча яшәүчеләрнең каарларын билгеләнгән вакытка яки адрес буенча тапшыру мөмкинлеген яки Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы сайтын кулланып тавыш бирүне түбәндәгә адрес буенча күз алдында тота: <https://saby.tatarstan.ru> «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба-махсуслаштырылган сайт).

3. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәру буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергәләп гамәлгә ашырыла.

4. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм жибәру буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

5.Проект инициаторына жыелышны үткәрудә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә. Администрация каары белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган булмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

6. Жыелыш 20 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санаала.

Статья 7. Жыелышка әзерлек

1. Жыелыш үткөрү турында проект инициаторының карарында курсәтелә:

- 1) фикер алышу өчен жыелыш үткөрелә торган инициативалы проект;
- 2) жыелышны үткөрү формасы (көндезге яки көндезге-чittән торып);
- 3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндезге-чittән торып уздыру очрагында-халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсъәләләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндезге-чittән торып уздыру очрагында – шулай ук тавышка куелган мәсъәләләр буенча халык каарларын кабул итуне тәмамлау датасы һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, яисә тавышка куелган мәсъәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxсус сайттан файдалану турында Карап кабул иту вакыты;;

5) жыелышны көндезге формада үткөрелә торган жыелышта катнашучылар йә көн тәртибендәгө мәсъәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның, жыелышны көндезге-чittән торып уздыру очрагында, фаразланыла торган саны;

6) аны үткөрү турында жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләргә хәбәр иту ысууллары.

2. Проект инициаторы администрациягә жыелыш үткөрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәр жиберә.

3. Жыелыш үткөрү турында хәбәрнамәдә курсәтелә:

7) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктнының исем-фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

8) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

9) жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча күрсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары;

10) жыелышны үткөрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткөрү өчен бина бирү (жыелышны көндезге-чittән торып үткөрү очрагында) һәм (яки) тавышка куелган мәсъәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxсус сайттан файдалану турында үтенеч.

4. Жыелышны үткөрү турында белдерү проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исеменнән жыелышны үткөрү турында белдерү инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткөрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганды, Администрация белдерү көргөн көннән өч көн эчендә проект инициаторына үткөрү өчен бина бирү мөмкинлеге турында хәбәр итә яки жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзgәртергә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлеге тәкъдим алынганнын соң өч көн эчендә жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) вакытын үзgәртүгә ризалык яки ризалашмау турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Администрация жыелыш үткөрү, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе турында, жирлекнең «Интернет» мәгълүмат-теле Kommunikация чөлтәрендәгә рәсми сайтында яки маxсус сайте урнаштырыла:

1) жыелыш үткөрү турында хәбәр көргөн көннән өч көн эчендә;

2) проект инициаторы ризалыгы белән жыелышны үткөрү урынын һәм (яисә)датасын һәм вакытын үзgәрту турында тәкъдим белән ризалашканнан соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны көндезге-чittән торып уздырганда).

7. Администрация, жыелыш үткөрүдө ярдем итү проекты инициаторына ярдем итү максатыннан, вәкаләтле вәкилне билгеләргө хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләу турында Администрация проект инициаторына алдан хәбәр итә.

Статья 8. Жыелышны көндөзге формада үткөрү тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны Администрация раслаган форма буенча исемлекне төзөп теркөүнө тәэмин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм сәркатип сайланы.

4. Рәис жыелыш алып бара, көн тәртибендәге сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителә торган каарларны формалаштыра, аларны тавышка күя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Сәркәтип жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлык каарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе кул күя.

Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- 1) жыелышны үткөрү урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 3) жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;
- 11) көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча кабул ителгән каарлар.

Статья 9. Жыелышны көндөзге-чitttәn торып үткөрү тәртибе

1. Жыелышны көн тәртибендәге мәсъәләләрне турыйдан-туры карап тикшерү һәм тавышка күелгән мәсъәләләр буенча каарлар кабул итү әлеге Тәртипнен 8 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыйдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турында хәбәрдә күрсәтелгән, тавышка күелгән мәсъәләләр буенча каарның язма рәвешендә рәсмиләштерелгән урынга яки адрес буенча жибәрергө хокуклы. Каарның якынча формасы Администрация тарафыннан раслана.

3. Көндөзге-чitttәn торып үткөрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыйдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук каарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жыелыш үткөрелгән очракта, маxsus сайтны кулланып, жыелышлар үткөрү турында хәбәр урнаштыру һәм турыйдан - туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча күрсәтелгән сайтта үткөрелә.

5. Жыелышның көн тәртибе мәсъәләләре буенча тавыш бирү маxsus сайттан файдаланып, жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан, «әйе», «юк» яки «тыелып» формулировкалары белән чагылдырылган көн тәртибендәге һәр мәсъәлә буенча каар күрсәтү юлы белән башкарыла. Маxsus сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләу Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап

язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәфессез үткәрелә.

6. Махсус сайтын кулланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамлангандан соң бер көн эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсе Администрация проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең «персональ мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалығы алышырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамлангандан соң, сораштыру юлы белән яки махсус сайтын кулланып, сәркатип жыелыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жыелыш рәисе кул куя.

9. Көндезге-читтән торып уздырыла торган жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- 1) көндезге фикер алышу урыны һәм вакыты;
- 2) читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану датасы һәм вакыты;
- 3) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 4) жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;
- 5) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге, турыдан-туры фикер алышуларда;
- 12) көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул итеп таба – конференция) үткәрелергә мөмкин..

Статья 10. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясен үткәру

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән кешеләр саны 100 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба – конференция) үткәрелергә мөмкин..

2. Конференция әлеге Тәртипнәң 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

3. Конференцияне үткәру турында проект инициаторы Каарында, әлеге Тәртипнәң 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

- 1) 16 яшькә житкән 100 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;
 - 2) делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткәру вакыты һәм тәртибе.
4. Делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмәләре конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

Статья 11. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба – имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертеп, 100 кеше тәшкил итәргә тиеш.

Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

- 1) имзалар аларны кул кую кәгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы Администрация тарафыннан раслана;

2) имза көгазендә инициатив проект күрсәтелә, аңа ярдәм йөзеннән имза жыю гамәлгә ашырыла;

3) подписка көгазендә яшәүченең имzasы һәм аны керту датасы куела. Имза һәм датасын, аны керту кешесе күя үз кулы белән. Имза кую көгазендә куела торган кулланучы түрында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую көгазенә кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кульязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рәхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны хуплауга бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр язылу көгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланырга тиеш. Имза салу көгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручи проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адрессын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имzasын һәм аны керту датасын куя;

6) имзалар жыйғанда култамга көгазен шәхси һәм әйләнеш яғында тутыру рәхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыручи проект инициаторы вәкиле түрында таныклыклар кул кую көгазенең икенче яғында түрьдан-турсы яшәүченең соңғы имзасыннан соң куела;

13) имзалар жыйғанда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы булырга тиеш, ул «Персональ мәгълүматлар түрында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Статья 12. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү түрында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткәру

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү түрында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткәрелә, аларда түбәндәгә очракларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

1) инициативалы проектны жирлек халкы мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә;

2) инициативалы проектны жирлекнең 1000 кешедән артып киткән өлешендә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жибәрә, анда күрсәтелә:

14) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;

15) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәру датасы һәм сроклары түрында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру түрында;

в) сораштыру үткәру методикасы түрында;

г) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны түрында;

16) проект инициаторы түрында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны түрында белешмәләр, авыл торак пунктеның исеме, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнәң барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнен 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10дан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче 10 кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә,

исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү урыны яки тору урыны түрүнда белешмәләргә имза салган затлар түрүнда белешмәләр күрсәтелә.

4. Гариза көргөн көннән соң 30 көннән дә соңға калмыйча, аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру билгеләүдән баш тарту түрүнда Карап кабул итә.

5. Сораштыру үткәру түрүндагы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру үткәрудән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә гражданнар арасында сораштыру үткәру өчен, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнарны сораштыру жирлек советы билгеләгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда жирлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша ала, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләрен Администрация проект инициаторына, аларны ясаганнан соң, 3 эш көненнән дә соңға калмыйча, житкәрә.

Знче Бүлек. Инициативалы проектларны керту һәм карау

Статья 13. Администрациягә инициативалы проектлар керту

1. Инициативалы проект керткәндә администрациягә тапшырыла:

1) проектны көгазьдә яисә электрон формада тасвирлау, аңа график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив тәркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән аның исеменнән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү түрүндагы карары;

3) жыен, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар администрациягә түрүдан-туры, проект инициаторы белән инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән почта аша, аны жибәргәндә һәм кертемнәрнең тасвирламасы белән жибәрелә.

3. Проектны керту датасы булып әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне, Администрация тора.

4. Әгәр документлар администрациягә түрүдан-туры зат, проектның инициаторы белән инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла икән, күрсәтелгән затка, Администрация тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә.

5. Расписка Администрация тарафыннан документлар алган көнне тапшырылырга тиеш.

Статья 14. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия¹

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба – комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 6 кешене тәшкіл итә.

3. Комиссиянең персональ составы Администрация каары белән билгеләнә.

Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган каарларга йогынты ясарға мөмкин булған мәнфәгатьләр каршылыклары барлықта килү мөмкинлеге тәшереп калдырылсын өчен тәзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән житәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йәкләмәләр бирә;
- 17) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

18) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэммин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;

19) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

20) комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия әгъзасы:

21) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

22) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

23) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

24) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

25) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы-утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булған очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэммин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторлары аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңга калмычча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул иту проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булғанда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары каарлар кабул иту турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы Комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенең аерым фикерен белдерергә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә тәзелә, аңа комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары комиссия утырышы уздырылғаннан соң өч эш көне эчендә имза сала.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны администрация башлыгына жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне Администрация башкара.

Статья 15. Администрация тарафыннан инициатив проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект Администрация тарафыннан аны керткәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициативалы проектны администрациягә керту турындагы мәгълүмат жирлекнәң мәгълүмат стендларында һәм инициативалы проект кертелгән көннән өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә жирлекнәң рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм әлеге Тәртипнәң 2 статьясындағы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар администрациягә үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп, хәбәр ителә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкіл итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр турыдан-туры мөрәжәгать итүче администрациясенә тапшырыла яисә маҳсус сайтта форма тутыру юлы белән почта аша жибәрелә.

4. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия администрация башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карапларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карапында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

6. Әгәр администрациягә берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар эчтәлеге буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия администрация башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

7. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнәң 16 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алыуын үткәрү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карап кабул итегендән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

8. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча администрация башлыгы тубәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) жирлек бюджеты турындагы карапда караплан бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту) нигезендә инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшне дәвам итәргә;

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

9. Администрация башлыгы инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында тубәндәге очракларның берсендә карап кабул итә:

3) инициатив проектни керту һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

4) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

5) жирле үзидарә органнарында кирәклө вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

6) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүлөр булмаган);

7) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

8) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

10. Проектны карау нәтижәләре буенча карап проект инициаторына аны кабул иткән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

11. Администрация әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка жирлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, администрация вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 14 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

Статья 16. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

1) халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруду катнашу дәрәҗәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек.

3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары комиссия тарафыннан билгеләнә (алга таба-критерийлар).

4. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 14 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.

5. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.

6. Конкурс нәтижәләре буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында Карап кабул итә.

7. Конкурс сайлап алуын узган инициатив проект игълан ителә, ул барлық критерийлар буенча максималь суммар балл алган.

Статья 17. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Администрация карапы

1. Инициативалы проектны тормышка ашыру турында администрация башлығы карап чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карап үз эченә алырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;

2) жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар)h. б.);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүләп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

4) заказ бирүче, төзүче исеме;

- 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру вакыты;
- 6) инициатив тұләуләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткөрүгө объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткөрүгө чараларның индикаторы;
- 9) инициатив тұләуләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткөрү өчен объектның фарразланыла торған (чик) бәясен яисә чараны (чараларны) үткөрүгө чараларның индикаторы күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бұлу.

Статья 18. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация өлеңдердә инициативалы проект түрінде мәгълүматны бастырып чыгару (халықка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе.

1. Инициатив проектны Администрация карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызықсынган затларның хезмәт катнашуы түрінде мәгълүмат жирлекнең мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халықка житкерелергә) һәм жирлекнең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация өлеңдердә урнаштырылырга тиеш.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре түрінде хакимиятнең отчеты жирлекнең мәгълүмати стендларында басылып чыгарга (халықка житкерелергә) һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланғаннан соң 30 календарь көн әчендә жирлекнең «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация өлеңдердәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.